

Naša načela

Naš najvišji ideal na zemlji je država božja, kraljestvo resnice in pravice. Če uveljavita enkrat na zemlji svoje gospostvo resnica in pravica, kolikor je to sploh možno, bo deležno človeštvo časne blaginje, ne da bi izgubilo večno.

To gospostvo resnice in pravice pa se ustvarja v Cerkvi. Zato je stvarno naš prvi ideal edinstvo vseh v Cerkvi in svoboda Cerkve, da more vršiti svoje vzvišeno zvanje. Za svobodo Cerkve smo pripravljene vse žrtvovati. Svoboda Cerkve — to je naš vzor, svet in nedotakljiv! Če izobraženstvo noče umeti tega, tedaj nam ne preostaja drugega, kakor da se obrnemo na ljudstvo. Ljudstvo čuti, da ni svobode ne njemu ne Cerkvi in da ne bo svobode, dokler se samo ne zgane, samo ne vstane, samo ne skuša uveljaviti svoje volje. A mi smo z ljudstvom in ljudstvo bo z nami! Mi ne učimo ne prevrata in ne upora. Ustava daje ljudstvu zakonitih pripomočkov, da si pribori svoje pravice in da združeno nastopi proti združenim nasprotnikom. V tem smislu: pozdravljena demokracija!

Vemo pa dobro, da je za zemeljsko blagostanje potrebna tudi država. Tako je naš ideal tudi mogočna in srečna država. Slabotna, tuji sili zaslužnjena država ni zares država. Država mora biti samostojna in sama sebi zadostna. V državi pa bodi za vse tista svoboda, ki je vredna človeškega dostojanstva in moderne kulture. Krščanski nauk o bratstvu vseh je prevzel že zavest vseh kulturnih narodov in kultura, omika je bolj in bolj skupna last vseh, zato naj se uveljavi vse bolj tudi svoboda in enakost vseh v državi. Le delo in zasluge naj merijo vrednost in čast državljanov.

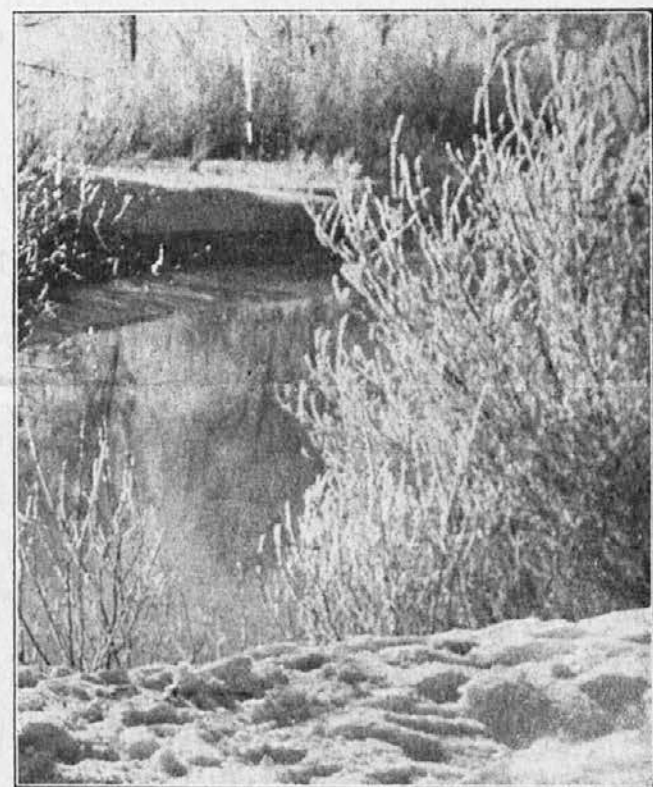
A vedno in vedno ponavljamo: paladij resnice in pravice nam je le krščanstvo. Materializem je smrt нравnih načel! Brez religioznosti je tudi demokracija ali anarhija ali tiranija. Zato pa bo resnično in pravično svobodo izvojevala demokracija le, če bo krščanska.

(Ušeničnik: Izbrani spisi V.)

PAPEŽ PIJ XII. O NALOGAH KATOLIŠKE MLADINE

Dne 6. oktobra je sv. oče papež Pij XII. na dvorišču sv. Damaza v Vatikanu sprejel in blagoslovil na tisoče članic italijanskih ženskih mladinskih or-

ganizacij. V govoru, ki ga je naslovil na nje, je hotel govoriti vsej katoliški mladini na svetu. Sv. oče je med drugim izvajal:

Pozimi ob potoku.

Zdaj ura razdejanja. Treba bo graditi in obnavljati.

Sedaj je ura velikega razdejanja. Če se bo svet hotel dvigniti in uiti smrti, tedaj se bo moral odločiti za obnovo. Ko se bo začela doba obnove, bo nastopila ura katoliške mladine. Obnoviti bo treba družbo na katoliških temeljih, vrniti bo treba evangeliju njegovo veljavo, zakonski zvezi bo treba zopet vtisniti pečat zakramentalne zveze. Vsem bo treba vrniti pojem o pravi avtoriteti. To so naloge mladine za bližnjo bodočnost.

Nikar brez Boga!

V današnjem svetu je preveč razširjeno laično pojmovanje vsega, ki hoče vsiliti naziranje, da naj se človek zanaša samo nase in na svoje delo in da naj se pri vsem svojem početju nič ne zanaša na Boga. To brezbožno gibanje si v vseh časih nadeva drugačno ime in se pojavlja stalno v različnih oblikah. Večine naših krščanskih družin do sedaj še ni izpodnesel ta val, ker je med njimi še preveč zadržana tradicija krščanstva in njegovih načel. Toda razvoj umetnosti, razvoj tehničnih znanosti in pogoji dnevnega življenja se uveljavljajo tako, da se iz življenja hoče zmeraj bolj izločevati božji duh — navzočnost Boga. Moderni način življenja zagrinja v ljudeh misel na verske dolžnosti. Včasih ni bilo družine, kjer ne bi bil katekizem na svojem častnem mestu, kjer bi ne bilo sv. pisma in kjer bi ne bilo debelih knjig o življenju svetnikov. Vse te knjige so danes nadomestili ponekod kričeči romani ali pa pustolovske povesti.

Dr. Anton Korošec s sestro.

Vrnimo v družine spoštovanje do katekizma!

Katoliška akcija mora smatrati za svojo glavno dolžnost, da ne obnovi samo družin v verskem in moralnem oziru, ampak mora spet vrniti v družine spoštovanje do katekizma, kajti katekizem je »temeljna knjiga znanosti in krščanskega življenja«.

Smučar v plugu.

Mladini potrebno samopremagovanje!

Mladina katoliške akcije mora postati apostol, pri tem pa mora ves svoj up na uspeh graditi na svojo veliko požrtvovalnost in na samopremagovanje. To ogromno delo bo katoliška mladina najlažje zmagovala, če bo v sebi nosila sliko svojega nebeskega Gospoda. Njegova najvišja navzočnost ne bo samo iz duše, ampak tudi iz njihovega telesa napravila tempelj božji.

Predvsem pa z dobrim zgledom!

Apostolat katoliške mladine bo najbolj vplival s svojim zgledom. V vseh ozirih in v vseh okoliščinah se morata vsak katoliški fant in vsako katoliško dekle vprašati, kako bi na vsak njihov korak odgovoril Bog in če je vsako njihovo delo v skladu z najvišjimi načeli naše katoliške vere. Pri vsem tem se mora mladina vdano obračati na svoje voditelje, ki bodo v vseh primerih znali pravilno svetovati in sproti navajati na pravo pot. Katoliška mladina bo znala biti moderna, izobražena, športna in prežeta z vso milino, pri tem pa ne bo prav nič treba opuščati nobene verske dolžnosti.

Pomoč za čisto življenje: sv. Rešnje Telo in Devica Marija!

Veliko sredstvo za ohranitev čistosti in za ohranitev vseh lepih navodil v najtežjih okoliščinah pa je sv. Evharistija. V sv. Evharistiji bo katoliška mladina našla pravega Boga, čistost samo, kajti ta čistost je seme izvoljencev. Ko se je Bog hotel učlovečiti in se roditi iz žene, je izbral za mater najbolj čisto bitje — devico. Ko se je iz tega razvilo božje materinstvo, je bilo tako čisto, jasno in svetlo.

da so ga slikali in opevali nešteti slikarji in pesniki. Sv. Cerkev in angeli jo pozdravljajo z imenom Kraljice in Matere. Toda najsvetlejšje in najbolj bleščeče ime je Devica.

To je zgled za katoliško mladino. Iz tega visokega ideala naj mladinske organizacije črpajo svojo moč. Na veliko pot njihovega delovanja pa jim sv. oče pošilja svoj očetovski blagoslov.

V Beograd

Ko bo 6. septembra 1941. naš mladi kralj prevzel vladarske posle, se mu bo Zveza fantovskih odsekov v čim večjem zastopstvu v krojih poklonila v Beogradu samem.

Za to potovanje je finančni odbor preračunal stroške v znesku din 450.—. V omenjenem znesku je vračunana prehrana (4 dni) in prenočnina (3 noči) v Beogradu ter vozni stroški za obe smeri. Ker cene stalno rastejo, je

mogoče, da se bo gornji znesek še nekoliko spremenil navzgor.

V kratkem bodo dobili odseki podrobna navodila glede obročnega odplačevanja omenjenega zneska, zato že sedaj opozarjamo vse člane, da se takoj prično pripravljati za potovanje v Beograd. Ne sme pa zaradi tega trpeti naša glavna prireditelj v Ljubljani!

Bratje, pridno varčujte!

Bog živi!

Radijska predavanja ZFO v I. 1941

5. jan. »Tisk Zveze fantovskih odsekov« — Prof. France Jesenovec.	13. julija »Po našem taboru« — Ing. Bine Nerima.
2. februar »Mladci in naraščajniki ZFO« — Dr. Rudolf Hanželič.	3. avgusta »ZFO - viteška vzgojna organizacija« — Dr. Stanko Žitko.
2. marca »Smučarstvo v ZFO« — Franc Sešelj.	7. sept. »ZFO v službi kralja in domovine« — Dr. Karel Capuder.
6. aprila »Prosvetno delo v ZFO« — Dr. Franc Blatnik.	5. oktobra »ZFO in kmečki stan« — Dr. Pergar.
4. maja »ZFO in delavstvo« — Jože Langus.	2. november »Telesno vzgojno delo v ZFO« — Prof. Marjan Dobovšek.
1. junija »Letošnje velike prireditve ZFO« — Jože Hvale.	7. dec. ZFO - pomožna sila Katoliške akcije« — Kanonik dr. Gregorij Žerjav.

Nagradni callis za lepak Mladinskih dni ZFO

Zveza fantovskih odsekov v Ljubljani razpisuje nagradno tekmovanje za najlepši lepak za letošnje Mladinske dneve v Ljubljani in Beogradu. Geslo te prireditve je:

»Poklonitev mladine, včlanjene v Zvezi fantovskih odsekov in v Zvezi dekliških krožkov, na čelu slovenskega naroda mlademu kralju ob nastopu vladanja.«

Osnutki v merilu 90 cm × 120 cm naj bodo izdelani v čim manj, a čim učinkovitejših barvah, primernih za tisk v offsetu. Nagrade za najboljše osnutke so tri, in sicer:

I. nagrada 1500 din;

II. nagrada 1000 din;

III. nagrada 500 din.

Osnutke je treba poslati do 15. februarja t. l. na Zvezo fantovskih odsekov — propagandni odbor, Ljubljana Miklošičeva 7-I.

Tisk Zveze fantovskih odsekov

(Govor v Radio-Ljubljana, 5. jan. 1941.)

Vsaka organizacija, ki hoče med narodom živeti in delati ter pridobivati članstvo iz vrst po mišljenju in delu najbližjih ji plasti, more opravljati svoje veliko poslanstvo le tedaj, če ima tudi dobro organiziran tisk. Saj vemo, da je tisk svetovna velesila najnovejših dob. Zato je tudi Zveza fantovskih odsekov takoj ob pričetku svojega delovanja prevzela za svoj glavni list Kres, dotedanje glasilo vseh slovenskih fantov, in organizirala še

dalgo vrsto raznih publikacij, javnih in notranjih, da z njimi slovenskemu svetu pokaže svoja načela in svoje delo po teh načelih.

Ves tisk ZFO izpoveduje zato prav ista načela kakor Zveza sama. Predvsem poudarja njen tisk katolištvo, slovenstvo in jugoslovanstvo. Cerkev, slovenski narod in jugoslovanska država: to so tri največje svetinje naše fantovske organizacije, pa zato tudi vsega njenega tiska. Nikdar ne smemo poza-

biti, da je naša fantovska organizacija v prvi vrsti duhovno in telesno vzgojna organizacija slovenske katoliške mladine. Zato je jasno, da tudi njen tisk v prvi vrsti priobčuje članke vzgojne vsebine, da tako pomaga vzgajati mladino, našo bodočnost, v dobrem, lepem vedenju, v resnicoljubnosti, plemenitosti in človečnosti. Torej je prva naloga vsega tiska ZFO, da vodi slovensko katoliško mladino po Cerkvi k Bogu. Navajati mora fante, da spoznajo jedro našega slovenskega naroda, ki je na našem slovenskem podeželju, kakor je to pokazal že Francè Levstik. Končno pa hoče ves tisk ZFO prikazati fantom kralja in državo kot tisti dve veliki vrednosti, ki sta za življenje slovenskega naroda neobhodno potrebni, da si moremo ohraniti svobodo in človeško dostojanstvo.

Ker naša ZFO vseskozi glasno in nedvoumno izpoveduje svojo popolno pokorščino cerkveni avtoriteti, posebno vrhovnemu voditelju katoliške cerkve sv. očetu, zato so tudi njenemu tisku njegove besede odločilne za vse življenje, tudi za socialno in družabno. Zato ves tisk ZFO uči vseh pogledov na življenje slovenske katoliške fante in vse njihove prijatelje tako, kakor to hoče in zahteva od nas Cerkev. Tudi v socialnem vprašanju so vsemu našem tisku odločilnega pomena papeževe socialne okrožnice, ki jih naš tisk večkrat v tej ali oni obliki citira in razlaga.

Naša organizacija pa je tudi športna in telesno vzgojna. Zato njen tisk, zlasti dvomesečnik Vadiatelj, prinaša številne članke in poročila ter zanimivosti iz športnega in telovadnega sveta poleg številnih navodil in nasvetov ter posebnih poročil iz same organizacije.

Ves tisk ZFO pa nikakor ni samo glasnik centralnega odbora ZFO v Ljubljani, marveč mora v prvi vrsti biti trdna vez med vsemi manjšimi edinicami po slovenski zemlji, med podzvezami, okrožji in celo med posameznimi odseki. Torej vez med vsemi organiziranimi fanti, preko njih pa med vsemi slovenskimi katoliškimi fanti in njihovimi prijatelji nasploh. Na ta način opravlja tisk ZFO zelo

pomembno in važno kulturno delo ne le v sami fantovski organizaciji, marveč vso slovensko katoliško mladino. Zato je prav, da bi se ves tisk ZFO razširil tudi pri mladini, ki sicer še ni v vrstah te organizacije, a bi gotovo kmalu vstopila, kakor hitro bi spoznala plemenite nagibe in naloge naše organizacije in posebej še vsega njenega tiska.

Tisk ZFO je precej obširen, in to priča o velikem prosvetnem in kulturnem delu naše fantovske organizacije. Glavno njeno glasilo je štirinajstdnevnik Kres, za tem sledi telesno-vzgojno glasilo dvomesečnik Vadiatelj, na tretjem mestu so pa brošurice pod naslovom Naše delo, ki prihajajo med fante redno vsak mesec, a po potrebi tudi večkrat, končno pa je še dolga vrsta notranjih glasil: okrožnic, brošuric, vabil in podobnega. Naši mladci in naraščaj imajo svoje posebno glasilo Mladec.

Glavno glasilo ZFO je Kres, glasilo, ki je leta 1930. začelo izhajati samo kot glasilo slovenskih fantov, a je 1936, ko je bilo obnovljeno delo slovenske fantovske organizacije, Kres postal obenem glasilo ZFO. Kres je naslednik prejšnje orlovske Mladosti, ki je prenehala 1929. Po Mladosti je tudi Kres do leta 1939. ostal mesečnik in revija. Kot tak je imel sicer zmerom na prvem mestu članke načelne vsebine, kot sodobni mesečnik je vendarle moral v prvi vrsti gledati na različnost in bogastvo. Zaradi tega ni objavljaval samo načelnih in organizacijskih člankov, marveč je zelo mnogo prostora posvečal tudi slovenskemu leposlovju, razgledniku po katoliškem kulturnem in športnem svetu ter najrazličnejšim poročilom. V leposlovju je moral urednik gledati predvsem na to, da je Kres prinašal čim zrelejše in najboljše stvari, a je kot mladinski fantovski list imel tudi važno kulturno nalogo, da šele vzgaja in vodi začetniške pesnike in pisatelje. In res, velika večina našega pesniškega in pisateljskega naraščaja, zlasti na katoliški strani, je šla ravno po Kresu v Dom in svet ali pa v samostojno izdajanje knjig. Obenem pa je na ta način Kres tudi gmotno podpiral uprav našo mlado slovensko katoliško izobraženstvo, ki študira na višji gimnaziji, v bogoslovju ali na vseučilišču. Čeprav so bile te podpore dostikrat le malenkostni honorarji, vendar ima tako Kres zaslugo, da jih je ohranil zveste naši slovenski katoliški skupnosti.

Gotovo vas posebno zanimajo načrti, ki jih ima Kres za prihodnje leto. V prvi vrsti je bila na splošno izražena želja, naj Kres prinaša čim več lepo ilustriranih člankov iz delavskega in kmečkega življenja. Tudi je splošno mnenje, da je v Kresu še mnogo premalo zabavnega dela, a je prav ta del zelo potrebno uvesti, seveda v primerni dostojni obliki. Na ta način bo Kres za fantovske sestanke nudil vsaj malo zabave. Bil je napravljen primeren sklep in se tudi že uresničuje. O lepem vedenju naših fantov je sicer Kres že marsikaj napisal, a b moral še mnogo več. S to stvarjo je Kres že začel drugi polovici prejšnjega leta, ko je začel objavljati pod naslovom Med nama, prav lepe sestavke s tega področja. Tudi v zdravstvenih in higienskih vprašanjih je že začel Kres priobčevati koristne članke ter bo z njimi tudi letos nadaljeval. Nikakor

Joško Janša, dolgoletni zmagovalec na smučarskih tekmah.

pa tudi v novi obliki pri Kresu ne sme biti zane-marjeno leposlovje. V tem pogledu bo Kres poleg pesmi in krajših črtic prinašal tudi vse leto zanimivo povest izpred dvajsetih let, kako se je naše Prekmurje ob koncu svetovne vojske narodnostno razgibalo in se po narodni volji tudi priključilo Sloveniji in Jugoslaviji. Povest bo izhajala v Kresu pod naslovom Slovenski legionar. Pisana bo zelo živahno in bo pokazala predvsem mlade fante, kako so se za narod navdušili, zanj trpeli, a so končno vendarle čakali zarjo svobode. Prav ta uvodna povest, tako upamo, bo Kresu pridobila mnogo naročnikov tudi izven same fantovske organizacije.

Kres je lani redno izhajal na osmih straneh, samo ob posebnih priložnostih, kakor o božiču, veliki noči in ob kakih večjih organizacijskih prireditvah na dvanajstih. Za novo leto pa je bil že napravljen sklep, da bo izhajal vsakih štirinajst dni stalno na dvanajstih straneh. Organizacijo namreč čakajo velike prireditve, ki so vse posvečene našemu mlademu kralju ob nastopu njegove vlade, pa bo zato treba o vseh prireditvah obširno pisati. Da se bo pa to moglo zgoditi, je odvisno predvsem od samih fantov in prijateljev naše fantovske organizacije. Zato naj bi veljalo načelo: Ne le vsak naš član, tudi vsak naš prijatelj bodi naročnik Kresa!

Za fantovske sestanke, ki se vršijo po vseh odsekih teden za tednom, je prej ZFO izdajala knjižico Fantovski sestanek, letos pa je začela izdajati knjižice pod naslovom Naše delo. V teh knjižicah nudi ZFO svojim odsekom prosvetno tvarino za fantovske sestanke. Tvarina je za vsak posamezen sestanek prav smotno urejena: na prvem mestu je poglavje iz verske vzgoje za naše fante. V teh člankih obravnava pisec poglavja iz praktičnega katoličanstva, kakor n. pr. o preklinjanju, o posvečevanju gospodovega dne, o svetem zakonu, o premagovanju samega sebe. Iz knjižic Naše delo se vidi, da je jedro letošnjega prosvetnega programa ZFO narodno vzgojno vprašanje, kajti prav ti članki so za vsak sestanek zelo temeljito obdelani. Vsak fant, pa tudi vsak naš prijatelj, ki bo po teh knjižicah posegel, pa zares temeljito prebral in preštudiral poglavja o narodno vzgojnem vprašanju, bo prav gotovo utegnil do dna razumeti, kaj se pravi biti narodno zaveden, biti v službi slovenske narodne celote, pa tudi državne celote, zanjo delati in se zanjo tudi žrtvovati. Prav po knjižicah Naše delo si bo mogla ZFO šteti v veliko zaslugo, da je vzgojila na tisoče narodno zavednih fantov in mož.

Novost v letošnjem programu prosvetnega dela ZFO je tudi to, da je v vsaki knjižici Naše delo obravnavano tudi stanovsko vprašanje, delavsko in kmečko. Vsa ta poglavja v knjižicah pišejo strokovnjaki sami iz kmečkih in delavskih vrst, zato so brez dvoma tudi na primerni znanstveni višini. Naši organizaciji sta v tem pogledu priskočili na pomoč ZZZ in KZ s svojimi voditelji in odličnimi člani. V teh poglavjih so obdelana sama sodobna in pereča vprašanja o miselnosti našega delavca in kmeta, o naši kmečki in delavski kulturi in o odnosih kmeta in delavca do naroda, domovine in vere. Vsa ta številna vprašanja so obdelana strokovno, a obenem

dovolj poljudno, da zmorejo biti povsem pristopna našim fantom po deželi.

Že lani se je v naši fantovski organizaciji začela velika vrzel — pomanjkanje mladcev in naraščaja. Da bi teh čimveč pridobili, je lani začela ZFO izdajati za mladce posebno glasilo Mladec. Ta list je imel prvotno samo štiri strani, a se je letos

Ivje.

razširil na osem. Sprememba je bila potrebna, ker je neprestano začelo rasti število mladcev, ki so zato želeli, da postane njihov list večji, rasti pa je začelo tudi število naraščajnikov, ki so tudi zahtevali: Dajte tudi nam list, tudi mi hočemo imeti vsaj svoje strani v Mladcu. List uči mladino izpolnjevati dolžnosti, ki jih ima do Boga, do staršev, do bratov in sester pa tudi do organizacije same. Mladec prinaša za naše najmlajše lepo uvodno povest Luč z gora. Čeprav šele v drugem letu svojega izhajanja, vendar se je že veselo razvil in mu samo želimo še večjega razmaha in napredka.

Za telesno vzgojno stran skrbi dvomesečnik Vaditelj. Ta prinaša predvsem teoretične stvari iz športa in telovadbe, slovensko telovadno terminologijo in druga številna navodila, ki se tičejo notranjega telesno vzgojnega dela v sami organizaciji.

Številne okrožnice, brošurice, vabila in podobno so pač samo notranje organizacijska glasila, a so

obenem pomembna pomoč glavnemu glasilu Kresu, ker ta pač ne more sprejeti preštevilnih nasvetov in odločb, ki so za organizacijo nujno potrebni, a v javno glasilo ne sodijo.

ZFO pa svojega prosvetnega dela ne razširja samo po svojem tisku, ki smo ga omenili, marveč razume svoje kulturno poslanstvo še vse širje. Nastopa namreč tudi kot založnica zelo pomembnih knjig, v katerih se obravnavajo kar najbolj aktualna vprašanja. Tako so prav v njenem založništvu izšle med drugim tudi tele pomembne knjige: Dr. Joža Jeraj, Vzori slovenskih fantov; Dr. Alojzij Odar, Katoličani in različne vere; Dr. Ivan Ahčin, Komunizem, največja nevarnost sedanje dobe in njegova prav te dni izišla brošura o framonstvu. Centralnemu odboru ZFO sledijo po tem lepem vzgledu tudi že nekateri odseki po deželi. Tako je n. pr. odsek v Vodichah založil Ivana Veiderja knjižico, v kateri je popisal božjo pot na Škaručini.

Končno je omeniti tudi posebno rubriko, ki jo ima ZFO vsak dan v Slovencu, da v njem objavlja najnujnejše stvari, ki so potrebne, da jih vsi člani organizacije čimprej zvedo.

Po tem pregledu nam postane jasno, da tisk ZFO nudi vsakemu mnogo pobude za notranjo rast in posebej še za poglobitev v našo organizacijo samo.

Dragi bratje in prijatelji naše organizacije, naša sveta dolžnost je, da z vso vnemo širimo dober katoliški tisk, med katerega spada tudi ves tisk ZFO. V začetku novega leta smo. Premnogi premišljujemo, kaj naj naroče, kaj naj bero. Zlasti mnogo fantov ne ve, kaj bi vzelo v roke. Fantje, v prvi

vrsti glasilo naše fantovske organizacije Kres! Ni pa še dovolj, da beremo samo svoje stanovsko in organizacijsko glasilo, širiti moramo v prvi vrsti tudi vse tiste knjige, ki jih naša organizacija zalaga in prodaja. Vidite, prijatelji, tu nas čaka veliko resnega in trdega dela; v vsako slovensko hišo, kjer so fantje, mora priti naš Kres. V Kresu samem boste mesec za mesecem našli tudi poročila o tistih novih knjigah, ki jih je treba slovenski katoliški mladini v prvi vrsti priporočati, da jih vzame v roke in jih s pridom prebere.

Fantje, pri razširjanju dobrega tiska, ko gre za časno in večno srečo vas samih in vsega našega naroda, nikakor ne smemo ostati brezbrizni. Glejmo, la ne bomo plačevali, naročali in brali veri in Cerкви nasprotnega tiska, marveč z vsemi silami podprimo dober tisk, tudi ves tisk ZFO.

F. J.

Važni sklepi ZFO

Izkaznice za podporne člane in mladce: Podporni člani imajo iste legitimacije kot člani. Pridene se še poseben znak: P.

Za Mladce velja isto določilo, le da se označijo v članski izkaznici z: M.

Narlaščajski okrožni sveti: bodo dne 2. marca 1941.

Korošček spominski tek smučarskih patrol. ZFO uvaja novo vrsto tekmovanja odsekovnih smučarskih patrol pod naslovom Korošček spominski tek smučarskih patrol.

Vajsa - kazen božja ali prirodni pojav?

Kadar pride nenadoma kaka prirodna katastrofa, tedaj se ljudje prvi trenutek navadno zateko k Bogu. Znano je, kako so o potresu 1895 molili moške, ki sicer ošabno prezirajo vero in sovražno kolnejo krščanstvo. Kazen božja — ta klic gre od ust do ust in tudi brezvercu zatrepeče v duši plašna misel: kazen božja! Ako katastrofa mine in se strah poleže, je tega in onega sram, da je molil, roga se ljudem, češ kaj kazni božje, to so le prirodni pojavi. O ljubljanskem potresu je vsak sam lahko opazoval, kako so liberalni časniki kmalu začeli vsiljivo poudarjati, da je potres le pač prirodni pojav.

Kaj je reči o tem? Kazni božje ali prirodni pojavi? Najprej je treba popraviti neki sofizem. Tisti, ki so v takih nesrečah molili, a ki jih je potem sram, da so molili, se opravičujejo s strahom, češ, strah človeka zbega, ampak od kod to, da vsi ljudje v strahu iščejo ravno Boga? Zakaj se ne zateko kam drugam? To ne more biti slučajen učinek strahu, tu mora tičati nekaj psihološkega, neka skrivnost človeške duše. Človeška duša nosi v sebi misel božjo, in če tudi mnogokdaj pozabi na Boga, v takih izkušnjah jo z vso močjo objame zavest, da vlada vse božja previdnost in da človeku more pomagati le Bog.

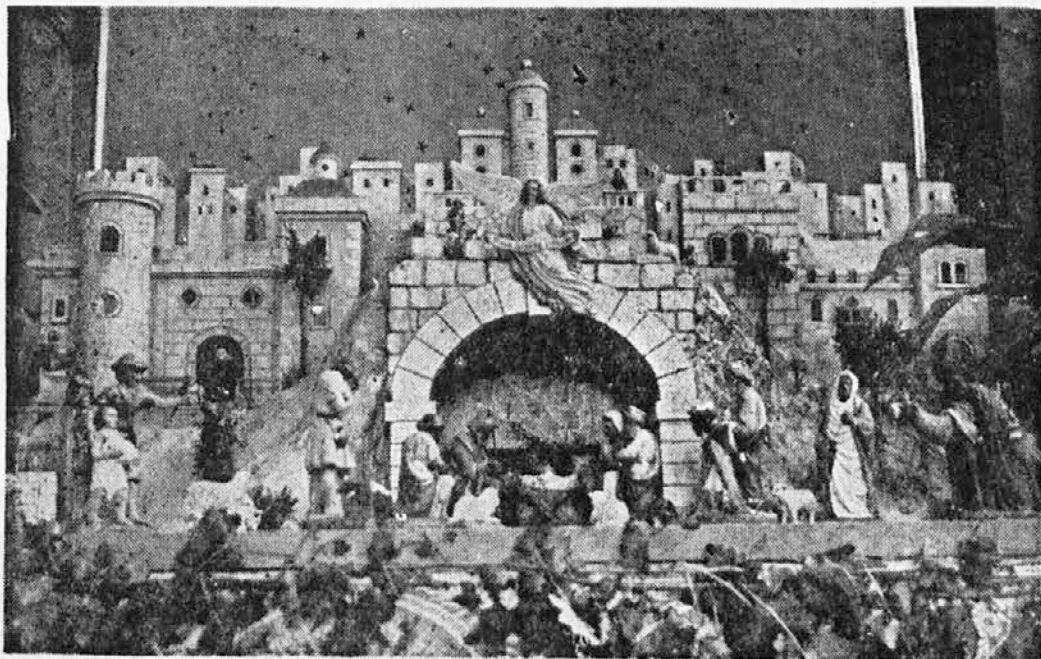
Božje previdnosti pameten človek ne more tajiti. Tudi katastrofe vodi in vlada božja previdnost.

Kazen božja je nekaj čudežnega, ni pa vedno in redno čudežna, ampak prirodni pojavi sami so mnogokrat orodje božje kaznovalne pravice. Katastrofe, ki so same po sebi zgolj prirodni pojavi, so obenem kazen božja za greh. Katastrofe so torej lahko oboje obenem — prirodni pojavi in kazni božje. So tudi kazni, a ne samo kazni.

Ni torej vsako zlo kazen in zlo ne zadeva samo hudobnih in krivičnih, ampak tudi nedolžne in pravične ljudi. To se pravi: v nekem oziru je pač vse zlo kazen. Dejansko bi vsega zla ne bilo, ko bi ne bilo velike krivde človeštva, ki jo je zagrešil že prvi človek. Človek je res da po svoji naravi podvržen zlu, ampak, kakor priča razodetje, je bilo v sklepih božjega milosrčja, naj človeštvo ne pozna zla, če bo hodilo brez krivde po zemlji. A žal, le pre zgodaj je velika krivda preprečila sklepe božjega milosrčja in izzvala na človeštvo jezo božjega prokletstva. Krivda — krščanstvo jo imenuje izvirni greh — je odprla zatvornice zlu in kalna reka trpljenja se je razlila po vsej zemlji. Valovi te reke pljusajo na vse strani. Betežen starec in dete, ki je osebno brez krivde, oba morata stopiti v to reko.

in če ju žeja, je vsaki pijači primešana grenkost iz reke trpljenja. Izvirni greh je razklenil tudi sklepe veseljstva, ki iz njih hrume na človeštvo velike katastrofe. Zato tudi le te podirajo in pokopavajo pod seboj krive in nedolžne, pravične in krivične. Izvirni greh je torej dejansko prvi vir vsega zla. Zato je

orodje z uničujočimi močmi prirodnih sil udarja grešno človeštvo. Seveda te moči podirajo s krivičnimi tudi pravične — Bog navadno tudi ne rešuje čudežno ljudi — toda kaj de to? Kar je za krivične kazni, za pravične ni kazni. Moč, ki je maščujoča za krivične, je za pravične očiščujoča.

Jaslice pri Mariji v Puščavi.

zlo delež vsega človeštva, vseh ljudi, enega bolj, drugega manj, kakor pač zadene enega bolj drugega manj naravnemu razvoju prepuščena moč prirodnih sil. A Bog je porabil te sile, da z njimi kaznuje od časa do časa tudi osebne grehe in hudobiye ljudi. Včasih celo čudežno poseže vmes, da se človeštvo zdrzne, da se morda vrne k svojemu Bogu, a sicer mu služijo prirodne moči kot maščujoče

Sila, ki pogublja krivične, pravične le rešuje pozemeljskih zmot, pozemeljske bede, pozemeljskega gorja! Zanje, ki ljubijo Boga, kazni ni kazni in zlo ni zlo. V tem tiči skrivnost božjih kazni. Tista sila, ki je kazni za greh, je za pravične le očiščevalna, če ne rešilna moč.

(A. Ušenični, Izbrani spisi IV.)

Na zemlji slovenski

Tam, kjer se mi zazdi, da je zemlja obdarjena z nečim lepim, neznanim, za naše oko nevidnim, za uho neslišnim, tam, na zemlji slovenski, tam je naš dom.

Kakor drhti čist jutranji zrak ob pihu vetra, tako tam ob tihih večerih drhti pesem slovenska in odmeva v noč...

Tam, kjer se mi zazdi, da je zemlja obdarjena z žni otrok in se uči izgovarjati prvih besed; uči ga mati njegova, uči ga slovenskega jezika, uči ga ljubiti slovensko domovino; tam, kjer je doma sreča — veselje, kjer je doma žalost in jok, tam, kjer je doma tudi trpljenje in vdanost in hrepenenje, to je — slovenska domovina.

Vrhovi gorá se svetijo v soncu. Triglav žari in kot neutrudljiv graničar čuva našo mejo — pa nosi pozdrave tja v daljavo, na tužno Istro, na Gospo-svetsko polje, in pozdravlja naše neodrešene brate.

Bratje... naša last je zemlja slovenska, naša je in ne damo si je odvzeti, ne! S krvjo jo bomo vedno obranili in obranili!

Sveta nam je naša zemlja, saj je poškopljena z znojem naših prednikov.

Pa nešteto krvi je že preteklo na tej zemlji slovenski. Krvavela je Soča, bila je zaježena s trupli, slovenskimi trupli; uničili so nešteto mladih slovenskih življenj, a zemlje slovenske niso uničili, niso zamorili slovenskega jezika.

Doberdob — slovenskih fantov grob — nam daje zavest, da moramo vedno biti pripravljene za žrtev domovini...

In če so se naši dedje borili, žrtvovali življenje, se bomo tudi mi za jezik slovenski — za zemljo slovensko!...

Med nami ne sme biti izdajalca ne strahopetca, ne, med našimi vrstami morajo vzrasti možje, ki bodo smelo gledali smrti v obraz.

— A črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpada...

In z junaštvom, neustrašljivostjo in načelnostjo bomo ohranili slovenski jezik, slovensko narodno zavest in slovensko domovino. **Rudi Štegmüller.**

ZAHVALA

Zopet je dovršeno veliko delo našega naroda. Dosežen je popoln uspeh, saj smo izdatno obdarovali doslej 57 šol ob severni meji in v Halozah. K temu uspehu ste pripomogli s svojim prizadevanjem in nesebično požrtvovalnostjo tudi Vi, dragi fantje. Zato se Vam za vse v imenu naših najmlajših ob meji najiskrenejše zahvaljujemo. Prosimo, da svojo požrtvovalno naklonjenost ohranite tudi v bodoče. Bog Vam povrni!

Bog in narod!

Slovenska straža
v Mariboru.

Dr. Ivan Ahčin, glavni urednik Slovenca in veliki prijatelj naše mladine, pisatelj knjig, ki so izšle pri ZFO: V življenje, Komunizem, največja nevarnost naše dobe in Framazoni. Vse člane in naše prijatelje opozarjamo, da ima Zveza fantovskih odsekov na zalogi še dosti izvodov od vseh zgoraj omenjenih knjig. Pripominjamo, da je za člane Zveza znižala ceno za Komunizem, in sicer stane vezana din 6.—, broširana din 3.—. Vse tri knjige članom in prijateljem najtopleje priporočamo.

NOVA KNJIGA!

Izžarevajmo Kristusa. Pravkar je izšla v prevodu dr. Vilka Fajdiga prelepa knjiga P. R. Plusa D. J. Izžarevajmo Kristusa! To je knjiga — beseda modernim apostolom. Založila jo je Katoliška akcija. Ker je naša fantovska organizacija pomožna sila Katoliške akcije, knjigo vsem fantom kar najtopleje priporočamo, saj bodo v nji našli nešteto navodil in priporočil za svoje laično apostolsko delo med našim narodom v pridobivanju za Kristusa in njegovo kraljestvo. Knjiga stane vezana din 24, broširana din 16. Dobite jo po vseh knjigar nah!

F. J.

M. WRABER

Telesne nezgode in nava pomoč

Nadaljevanje

7. Rane.

Rane so nenaravne odprtine na telesni površini, nastale zaradi poškodb kože ali tudi podkožnih organov. Razen teh zunanjih pa poznamo tudi notranje rane; to so odprta mesta na notranjih organih (želodec, pljuča, črevesje i. dr.), brez vsake zveze z zunanjo telesno površino in zato nazunaj nevidne, ali pa le podaljšek zunanjih ran, ki segajo globoko.

Zunanje rane so posledica delovanja kakega orodja ali orožja, ki ga giblje živa (človek) ali mrtva sila (stroj). Po vrsti orožja, ozir. orodja razlikujemo raznovrstne rane: 1. Zaseke (zasečnine), ki jih povzročata ostrorezno orodje oz. orožje (nož, sekira, meč, škarje); 2. vbodi (vbođnine), ki so nastali z zaostrenimi (zašiljenimi) predmeti, (igla,

šilo, trn); 3. zmečkanine, ki so posledica udarcev s topimi predmeti (kladivo, bat, kamen); 4. strelnine, ki prihajajo od strelnega orožja (puška, samobkres); 5. raztrganine, ki jih povzročata različno orodje ali orožje (žaga, zobato kolesje stroja), zaradi česar je rana bolj ali manj raztrgana in razcefrana; 6. opraskanine so manjše rane od kakršnega koli predmeta, ki je povrh ogrebel ali opraskal telo in ranil večinoma le kožo, redkeje tudi podkožne dele. — Raznovrstne rane morejo povzročiti tudi rastline (drevesne veje, grmovje, trnje) in živali, od katerih prihajajo ugrizi (pes, gad), ubodi (raki, žuželke, ščipalci), piki (muhe, ose, čebele); udarci (konj, govedo), praske (mačka, veverica). — Notranje rane, ki niso v zvezi z zunanjimi poškodbami, nastajajo na notranjih organih zaradi vnetij.

tvorov, gnojenja, opeklin (po zaužitih jednih snoveh: kislinah, lugih).

Vsaka rana se sama po sebi odpira in zija, zlasti če je ranjeno mišičje (meso). Koža in meso je namreč zelo prožno in vedno v napetem (skrčenem) stanju, kar ima za posledico, da se robovi ran razmikajo in jo odpirajo. Zevajoče rane zalije kri, ki se počasi strdi (usiri) in posuši v trdno snov ter tako zamaši rano. Rana začenja počasi zaraščati.

Zaraščanje ran je dvojno: 1. Hitro zaraščanje rane se javlja tedaj, če rana ni umazana ali okužena, če se njeni robovi lahko dobro sestavijo (večkrat s šivanjem) in sprimejo ozir. zrastejo ter če jih pustimo pri miru. 2. Počasno zaraščanje rane je posledica umazanosti, okuženosti, gnojenja, zastrupljenja; dalje se rane težko celijo, če se njihovi robovi ne morejo sestaviti, če so zmečkani, razcefrani in omrtveli ter če rana močno krvavi. Pri počasnem zaraščanju raste iz dna rane divje meso, ki polagoma izpolni rano, jo zaraste in včasih celo preraste, tako da se napravi na mestu, kjer je bila rana, brazgotina.

Rane predstavljajo za telo mnogotero nevarnost: 1. Okužitev, ker so rane odprtine, nekaka vrata, skozi katera silijo v telo razne gnilobne, bolezenske in druge škodljive klice, ki povzročajo gnojenje, zastrupljenje ali kužno obolenje. 2. Kravenje, ker izteka iz ran kri, pri hudih ranah pa celo preti nevarnost izkrvavenja. 3. Poškodbe podkožnih in notranjih organov (mišičja, žilja, kosti, živčevja, dihal, prebavil). 4. Tuja telesa lahko obtičijo v ranah, kakor odlomljeni deli orodja ali orožja (noževa ostrina, iglin vrh, konica bočala, krogla iz puške, košček prelomljene kosti, delček oblačil, drobce kamna i. dr.); vsa ta tuja telesa so škodljiva organom, ki v njih tiče, in vsemu telesu.

Prva pomoč pri ranah ima dvojni namen: 1. Zavarovati rane pred onečiščenjem ozir. okuženjem,

ki ga povzroča vsakovrstna nesnaga, prah, mrčes in razne nevidne, škodljive klice, ki jih mrgoli v zraku, vodi, zemlji, na raznih predmetih in živih bitjih; te klice povzročajo gnojenje (stafilokoki), zastrupljenje (streptokoki) in razne kužne bolezni (bakterije, bacili, koki i. dr.). 2. Zaustaviti krvavenje, ki je pri večjih ranah nevarno zaradi velike izgube krvi ali celo izkrvavitve. Oba namena se dosežeta s tem, da rane obvezemo. (Dalje.)

SLOVENSKA DEKLETA **SLOVENSKI FANTJE**

GOSPODARJI IN GOSPODINJE ZA NAŠO BODOČNOST RASTEJO IZ VAS!

V gospodarstvu in gospodinjstvu je pa najvažnejše in za srečo najpotrebnejše smotrno, pravilno in zadostno

ZAVAROVANJE

a vedno le pri domači zavarovalnici

POMNI! POMNI!
NAŠA ZAVAROVALNICA JE

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani

ČITAJ ZAHTEVAJ

„Našo moč“, mesečnik Vzajemne zavarovalnice, da se pravilno poučiš o zavarovanju. v odsekih in krožkih skiptična predavanja o zavarovanju. Vzaj. zav. jih bo brez posebnih stroškov oskrbela!

Kristijanija prvakinje v slalomu Inge Lantschner (Innsbruck).

Naraščajski okrožni sveti

V nedeljo, dne 2. marca bodo marčni naraščajski sveti. Udeležiti se jih morajo vsi odsekovni vodje mladcev in naraščajnikov! Bratje! Naj nihče ne izostane! Bog živi!

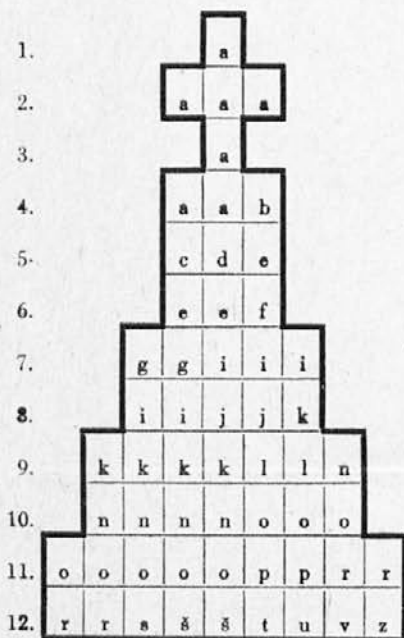
Ljutomeški fantje veseli smo vas

Uprava Kresa je prejela dopisnico s sledečo vsebino: »Blagovolite pošiljati tekoče leto 60 (šestdeset) izvodov Kresa na moj naslov, meni pa posebne številke več ne pošiljajte, ker dobivam Kres skupno. - Pozdrav v Gospodu! Franjo Pečar, kaplan, Ljutomer.« — Ko bi še drugi odseki toliko storili za svoj list, kot ste vi, ponosni ljutomerski fantje!

ŠTRENE ZVOZLANE ZA GLAVE PRETKANE

Spet je teden naokrog in nova številka Kresa pred vami. Z njo pa tudi nove uganke. Nekateri si najbrž še od prejšnjih niste dobro oddahnili, pa so že druge na mizi. Zvedel sem pa tudi to, da so za marsikoga naše uganke prelahke. To so seveda bistre glave, ki si po mestnih šolah ostrijo pamet in urijo um. Da bodo tudi ti imeli veselje z našim kotičkom, jim bomo kdaj pa kdaj kako težjo zasolili. Najprej pa nekaj lažjih za vsakega!

1. Spomenik

Zadnjič ste že reševali in rešili čarobni kvadrat, zato vam tale uganke ne bo delala nobenih težav in preglavic več. Spet bo treba iskati besede z določenim pomenom in jih vstavljati v kvadrate v predpisani vrsti. Da pa je uganke še lažja, imate v uganke sami po abecedi urejene črke, ki jih morate porabiti pri reševanju. Zakaj smo neki uganke rekli Spomenik? Samo zato, ker ima zunanjo obliko spomenika, sicer pa je navadna črkovnica. Besede, ki jih morate dobiti, pa pomenijo:

1. samoglasnik, 2. hrvatska reka, 3. soglasnik, 4. najvišje bitje, 5. del posode, 6. del obraza, 7. gorenjski kraj, 8. francosko mesto, 9. slovenska dežela, 10. z grehi obtežen človek, 11. del Jugoslavije, 12. moško ime.

Če boste izbrali prave besede in porabili vse dane črke, boste v srednji navpični vrsti dobili ime umrlega slovenskega voditelja.

2. Konjiček.

p	m	p	d	l
e	o	e	P	o
a	š	o	j	j
s	l	n	a	o
e	d	v	e	a

O ti preljuba zmeda črk! Kajne, tudi vi, ki še nikoli niste nič slišali o šahu, si ne veste kaj pomagati s temle našim konjičkom. Drugod so bile črke vsaj po abecedi urejene in je bilo določeno, kaj pomenijo besede, ki jih je treba poiskati. Tu pa nič. Samo naslov: Konjiček in v kvadratih razmetane črke. Kaj in kako torej? Ste že kdaj igrali šah? Če ste, potem vam je znano, kako pri šahovski igri skače konjiček ali skakač. Tisti boste tudi uganko kaj hitro rešili. Vsem drugim pa povem, da se pri konjičkih pobirajo črke v obliki črke L, ki pa je lahko na vse strani obrnjena.

Poglejte v sosednjem liku številke, kako so razvrščene, pa boste videli, na kakšen način morate reševati konjička. Od številke ene poj-

dite za dva kvadrata vodoravno in za enega navzdol, torej v podobi črke L, pa pridete do številke 2. Od te pa spet na isti način k številki 3 in tako dalje. Poskušajte zdej reševati zgornjega konjička. Če boste prav reševali, boste dobili znan slovenski pregovor.

1	4	7
6		2
3	8	5

Rešitve pošljite na uredništvo Kresa, Kržičeva 6-I, Ljubljana, do 18. februarja. Nagradi: Ahčin: Komunizem in Stori to!

Rešitve uganek iz prve številke Kresa:

1. Računska. Cel št. številki, ki da sta zmnožek 197, sta samo 1 in 197.

2. Kvadrat. 1. kolona, 2. oratar, 3. labora, 4. Otokar, 5. narava, 6. Ararat. 3. Posetnica. Član fantovskega odseka.

Izrebanca sta bila: Žerovnik Franc, Nova štifta in Artač Ivan Brezovica. — Izrebanca naj sporočita, katero knjigo želita.

Dopisi

FO PRI VEL. NEDELJI

Velikonedeljski fantje se danes prvič oglašajo v našem, nadvse lepem in podučljivem listu »Kresu«. V ponedeljek dne 13. t. m. smo pri obilni udeležbi imeli žalno slovesnost za blagopokojnim dr. Antonom Korošcem. Duhovni vodja g. dr. Vinko Bevk je posebej poudaril veliko delo pokojnega voditelja, ki ga je opravljal. Ostati moramo zvesti njegovi oporoki. Mladina pogum! Na delo!

Slava njegovemu spominu! Pokoj njegovi duši! Vsemogočni pa naj skozi stoletja vodi njegov slovenski narod.

Bog živi!

brat Fr. Kosec.

FO SKOFJA LOKA

Zadnje tri dni pred tekmami je bilo videti na vseh štirih tekmovalnih progah v škofjeloški okolici mladega fanta z mestnim grbom na prsih. Urejeval je in popravljaj je proge, ter bil vedno vsakemu s pojasnili na razpolago. To je bil naš Francelj Planina, katerega glavna zasluga je, da je staro, vase zaprto škofjeloško mesto doživelo tako obsežno in veliko smučarsko prireditve.

Bilo je po lanskim okrožnih tekmah v loškem društvenem domu. Živahna debata se je vnela o razvoju smučarstva v domačem okraju. Tedaj pa se je Francelj spomnil in vprašal: Kaj bi bilo, če bi bila prihodnja Zvezna smučarska prireditve v Škofji Loki. Vsi navzoči so bili za to takoj navdušeni in br. Sešelj si je predlog zapomnil. Prišla je pomlad in fantje so na to pozabili. Franceljnu pa ta načrt ni šel več iz glave. Vse poletje je preiskoval okoliška smučišča. Večkrat smo se mu smejali, ko je sredi poletne vročine tako navdušeno govoril o snegu in se pripravljaj za tekme. Ostale proge je imel že vse določene, fotografirane in narisane, samo proga za prvorazredni smuk mu je delala preglavice. Prva, ki jo je našel na Sv. Ožbaltu, je bila prelahka, druga po pobočju Lubnika pa prekratka. Ves obupan je že bil, misleč, da mu je ves načrt splaval po vodi. Pri ponovnem pregledu zadnje nedelje pred tekmami pa se je izkazal lubniški smuk zelo dobrega, zato je bilo treba takoj pričeti z delom in vse pripraviti. Po njegovih navodilih smo delali, kadar ga ni bilo doma. Ko pa je prišel v četrtek v Loko na dopust, je pa še sam krepko prijel. Izprosil si je vojakov, da je z njimi preteptal novozapadli sneg na progah. Veliko delo ga je čakalo, pa se ni ustrašil.

Ves petek in soboto je bil zaposlen, ko so drugi samo trenirali ali pa opazovali naše mojstre. Še njegova velika želja, da bi videl, kako bodo vozili prvorazredniki z Lubnika, se mu ni izpolnila, ker je moral urediti in pripraviti tudi dekiško progno. V nedeljo pa je bil zopet zaposlen kot organizator in tekmovalac. Vedno pa je bil vesel in nasmejan ter pripravljen pomagati vsakomur.

Dragi Francelj! Krstili smo te za vodjo teptačev. Cela informacijska pisarna si nam bil, pa tudi časopisni poročevalec in še marsikaj. Vsakega dela si se oprjel, samo da se je do vseh podrobnosti izvršila tvoja zamisel. Veliko zahvalo smo Ti dolžni. Upamo pa, da boš še dolgo v naših fantovskih vrstah tako poštvovalen delavec, nam vsem v izpodbudo in vzgled.

Br. Janez K.

Športne zanimivosti

Zimsko športno življenje je spet v polnem razmahu. Letos so prišli na svoj račun zlasti drsalci, saj gospodarji že od prvih decembrskih jutrer mraz, ki skrbi za dobro ledeno ploskev. Naši najboljši slovenski drsalci so že večkrat v letošnji sezoni nastopili v propagandne namene po raznih krajih Slovenije.

V Ljubljani ne mislijo in ne skrbijo športniki le zase in svoje ugodnosti. Vedo, da mnogi reveži prezebajo in stradajo in jim je treba priskočiti na pomoč. Zato so ljubljanski ledni športniki (drsalci in hokejisti) priredili večer s športnimi nastopi; ves izkupiček so darovali za »Zimsko pomoč«. Velik je bil obisk občinstva in nabrani znesek precejšen — našim najpotrebnejšim so hvalevredno priskočili na pomoč tudi športniki...

Sv. Petru pravijo vremenar, tj. gospodar nad vremenskimi prilikami. Letos je bil smučarjem posebeno v početku zime zelo nenaklonjen. Tam, kjer so doma naši najboljši smučarji — na Gorenjskem — je zapadlo le malo snega, za smuko premalo tako, da so se jim tja do novega leta vzbujale skomine po snegu in njegovih dobrotah. Zdaj pa je kar trikrat nasulo dosti beline in smučarji bodo, četudi kasno, vendar pa še prišli na svoj račun.

Našim smučarjem tekmovalcem se obetajo letos le domače prireditve. V tujini letos naši izbranci ne bodo tekmovali, tako so odločili na najvišjem mestu. Kako to? Zaradi pomanjkanja denarnih sredstev, ki jih letos ministrstvo ponovno ni da-

Štefan Svobodnikov:

Slovenski legionar

odsevi ozhajajoče svobode

Videti je bilo, da je zelo zaskrbljen. Okrog odločno se odražajočih, živordečih usten in ob straneh kratkih črnih brk se mu je zajedlo v obraz dvoje gubic. Te gubice so jasno razodevale nemir v njegovi duši. Fant se jih ni zavedal. Saj mu niso kazile nekoliko malokrvnega, a zdravega, z rjavo barvo obdarjenega obličja. Bojnec je dvigal glavo, pokrito v nizko, neparadno huzarsko kučmo, in begal z očmi po množici. Iskal je Zaliko — svojo izvoljenko.

»Bože sveti, kam se je skrila, da je ne opazim...« je mrmral sam pri sebi.

Pri tem so se mu gube vedno ostreje zajedale v obraz. Mladi huzar je bil srednje visok, lepó in krepko rasel fant. Kleno zrno goričke zemlje! Plemenit izraz v jasnih rjavih očeh je zasenčevala skrb, ki se je nabrala v gube na čelu in okrog usten. Skrb —

Rani novembrski dnevi 1918. leta . . . Bili so kakor na nebo pripeti lepaki, polni opominov in groženj.

Lojze je sicer večeraj dosti razmišljal o besedah, ki jih je pretekle nedelje slišal v Ljutomeru. Tam je bil slovenski tabor. Njegovo mlado srce je tedaj zagorelo kakor še nikoli prej. Spoznal je, da Slovenska Krajina móra imeti prostora v Jugoslaviji, ki se prebujajo k življenju. In tista izjava gospoda Jožefa, duhovnika v Črensovcih! Ko jo je navdušeni Slovenec po duhovnikovem naročilu prebral vsem zborovalcem in ko je vse ljudstvo vzklikalo Jugoslaviji, se je tudi Lojze odločil, da postane legionar — borec za osvoboditev svoje domovine med Muro in Rabo.

Bilo je še dokaj časa do poldneva.

Lojze je hodil okrog cerkve, kjer so kričali sejmarji; z nestrpnostjo je iskal dekleta. Njegovim očem so se vsiljevale stojnice z oblekami. A letos jih je bilo za čuda malo. In koliko te je veljalo, če si se hotel pošteno obleči! — Malo dalje, pod visokimi platanami, ki so v močnem vetru nenehoma pošumevale, so se ženske zbirale pri prodajalcih platna, naglavnih rut in zimskih ogrinjač. Tržili so celo platno, v katerem je bilo polovico papirja.

»Kako je letos vse drago . . .« so bile nekatere žalostne.

Ob visokem stebru, na katerem je stal kip junaškega viteza s ščitom in kopjem, ki ga je zasadil v zmaja, so razstavljali svoje delo lončarji iz Filovic in Kobilja. V vrsti so imeli postavljene ljubke lončke za cvetlice, lepe namizne vaze, vrčke, tepsije in vse mogoče lepe, z rožami okrašene pečnice za peči.

»Hvala Bogu — tamle gre!« je zdajci vzkliknil huzar.

Ko je zagledal Zaliko, ga je obšla taka veselost, da je pozabil na mučno čakanje in iskanje. — Vendar se je takoj zdrzil. Za dekletom se je paščil kobilanski Žid Stein. Tega človeka se je vsakdo naveličal, kdor koli ga je poznal. S svojo vsiljivostjo, nizkim značajem in odbijajočo vnanjostjo se je zameril celo pri Jud'ih. Na Kobilju je imel neznatno prodajalno. A zato je pletel na vse strani raznovrstne kupčije: z živino, s sadjem, z žitom in lesom. Navadno mu je vsako podjetje spodletelo. Vendar so govorili o njem, da zgubo vedno porine na drugega — in nikoli ne ostane suh.

»Gospodična, morda bi lepe svilene nogavice, zimsko ogrinjačo?« se je Žid smukal okoli dekleta.

Zalika se ni ozrla. Ne da bi hotela poslušati priliznjeno besedičenje, je šla svojo pot mimo lončarskih voz.

»Še mnogo več in dosti lepšega lahko dobite . . . In zastonj! Kar sami si lahko vzamete, kakor si bodo drugi. Kako neumni so bili večeraj oni, ki so šli jemati ubogim Židom . . . Danes se bo dobilo

blago v gradu! — Gospodična,« je Žid mlaskal z jezikom in hotel pridržati dekličino roko v svoji, »taki boste kot grofica, še lepši...!«

Zalika se je iztrgala Židu. Bilo jo je že sram pred ljudmi.

»Nikoli nisem — in tudi ne bom kradla!« je odločno povedalo dekle.

»O, kradla! Kar vzeli boste lahko. Tam so kupi dragotin...«

Dalje ni povedal. Pristopil je Sapekov. Kar mimogrede je s svojim telesom odrinil Steina, da se je Žid opotekel vstran.

»Zalika! Iskal sem te...« je burno dejal huzar.

»Moj Bog, saj te vendar nikjer nisem uzrla... Mati niso mogli peš — nekaj jim je noga zatekla — pa je Tonček kar napregel.«

»Danes sem te čakal pred našim mlinom... Razumljivo, z vozom pač niste mogli po pešpoti mimo naše hiše. — Kje pa imate konje?«

»V hlevu pri gostilničarju Horvatu. Tonček je ostal pri njih. A zdaj se že fant kje tod po semnju potika. — Kako pa si ti dospel, Lojze?« ga je deklica pogledala prav v oči.

Za trenutje se je huzar zazrl... Oh, te sinje oči kakor lanov cvet na poljani... Gledal bi vanje in nikoli ne bi obrnil misli na kaj drugega: le v modro globino bi se potapljal in hvalil Boga, ki jo je ustvaril; iskal bi sebe, svojo srečo — in njene čiste duše.

»Saj veš, Zalika, da peš nisem mogel. Domenila sva se, da pojdeva skupaj... Čakal sem te.«

»Oh — mati so se kar zadnji trenutek spomnili, da pojdejo na semenj. In kar nič jih ni bilo strah, ko smo danes na vse zgodaj zvedeli, da so včeraj tu v Beltincih oplenili židovske trgovine... Zares, čudna ženska so! Zdaj pa še voz! — Peš nikamor ne pridem, so mi rekli.«

»Zarja se je že docela umaknila soncu. Še sem stal pred mlinom...«

»Lojze, da si tako blag — !«

»Težko mi je bilo pri srcu.« Huzar je nezavedno ujel dekličino roko in nadaljeval: »Nato se mi je posvetila misel: — Gotovo je šla. Menda je že kaj prišlo vmes, da ni mogla k našemu mlinu, kot sva se domenila.«

»Domenila —«, je dahnila dekle in proseče pogledala svojega fanta.

»Tedaj mi pravi naš braček — Lubkina so domači klicali kar »braček« — : Eh, Lojze, kaj se boš kujal! Hajdi na ukrajinskega belca in v Beltince! Tako sem tudi storil. Konja pa imam tudi pri Horvatovih.«

»Lojze, toliko me nadleguje ta Žid...« je čez čas dejala dekle in pokazala na Steina, ki se je godrnjaje umikal fantu. Zdaj se je razgledoval po semnju.

»Hudoba je v njem! A ne boj se, ob moji strani se lahko počutiš popolnoma varno... Slišal sem, kako te je nagovarjal, da bi šla z ljudmi, ki jih je nahujskal, da bodo oplenili grad. Zvit je! Boji se, da bi pri Židih našli skrite zaloge, ki so jih roparji včeraj prezrli... Dasi ga rojaki prezirajo, vendarle drže z njim.«

Žid je nekaj časa taval okrog cerkve. Oči so se mu zlobno bliskale. Slednjič se je obrnil h gruči ljudi, ki so se zbirali ob splotju občinskih uradov. Tam so že vršili svoje delo hujskači in oni, ki so včeraj sodelovali pri ropu trgovin: tukaj v Črensovcih, v Lendavi in drugod. Ako bo več krivcev, bo tem težje kaznovati, so si mislili. Najglasnejši je bil Stein. Na vse grlo je kričal:

»Dol s kapitalističnimi grofi! Na vislice z njimi! Denar in blago ljudstvu!...«

Izhaja vsak drugi četrtek. — Naročnina: Letno din 20.—, pod skupnim ovitkom din 18.—. Rokopisi se pošiljajo na naslov: Uredništvo »Kresa«, Ljubljana, Kržičeva 6. — Uprava: »Kres«, Rakovnik, Ljubljana 8. Čekovni račun št. 17.871. — Izdaja Zveza fant. odsekov v Ljubljani. — Urejuje Fr. Jesenovec, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja A. Trontelj C. M., Groblje. — Tiska Misijonska tiskarna Groblje - Domžale (Trontelj C. M.)

lo na razpolago Zvezi... Udarec je težak in začudenja vreden, ker prav za prav zadene le naše slovenske smučarje tekmovalce, ki so v državi brez konkurence in že vsa leta stavlja jo vsa reprezentančna moštva. Hrvaški športniki so dobili svoje denarne deleže, namenjene telesni vzgoji, isto menda tudi srbski, Slovenci pa bomo pač prikrajšani... Zalostno, pa resnično...

Na Jesenicah so bile 11. in 12. t. m. II. zimsko športne igre KID uslužbencev. Več 100 tekmovalcev je tekmovalo v smuških disciplinah in sankanju, svoje znanje pa so pokazali tudi drsalci in hokejisti, saj so oboji najboljši v državi. Najboljši tekmovalci zimskih športov so bili takrat zbrani na tej prireditvi, prava športna borbenost, volja do borbe in zmage in pridnost so ponovno rodili uspehe in dokazale, da so Slovenci močan, borben in sposoben tekmovalni in organizatorni športni narod. Vse pohvale pa je vredno početje KID vodstva. Le eno bi želeli vsi: Da bi se kmalu našlo še več podjetij, ki bi prirejala slične kulturne in športne prireditve, da bi bile v razvedrilo in korist našemu delavstvu in z njim vsemu našemu narodu...

Smučji so marsikje skoro nepogrešljivo prevozno sredstvo (n. pr. na Laponskem, v Baltiških državah, visokih alpskih predelih in tudi v naših visoko ležečih planinskih krajih. Ne le praktične, tudi zdravstvene in telesnovzgojne so koristne, ki nam jih nudi smuški šport. To spoznavamo vsak dan. V francoskih gorskih občinah, ki so dolge zimske mesece debelo zasnežene, so pred nekaj tedni uvedli (z uredbo!) namesto šolske telovadbe v zimskih mesecih obvezno smučanje šolske mladine, ki bo v tečajih prejemale strokovni pouk v tem lepem športu. Kaj ne bi bilo kaj podobnega zelo potrebno in koristno vpeljati tudi pri nas, kjer je stvar kaj aktualna in vemo, da je smučanje udomačeno že dolga stoletja? Potem bi bila res potrjena trditev, ki jo tolikokrat radi uporabljamo, da je smučanje naš slovenski narodni šport. Sicer je res, da se namesto telovadbe že tudi pri nas vrši v Planici za šolsko mladino iz Mojstrane, Kranjske gore in Planice pouk v skakanju na smučeh, mnogokje pa bi prineslo učenje smučanja lepe uspehe... —er

PORAVNAJTE NAROČNINO! SİRITE »KRES« MED ČLANE IN NAŠE PRIJATELJE! UPRAVA.

Poštnina plačana v gotovini.